

דבר תורה לפרשת חיי שרה - מפי הקדוש עמיחי רובין הי"ד סיכום שיעור של הרב עוזי חובב בשיחות הרצי"ה קוק זצ"ל

אנחנו זוכים להיפגש עם פרשת חיי שרה. יש לנו בפר' שני נושאים מרכזיים, השני זה ההיכרות שלנו עם י"א (יצחק אבינו) לפני כן יש את קבורת שרה במערת המכפלה. כידוע יש שבת חברון כולם מתרגשים ובאים. ולכאורה לא מובן מה כל העסק הזה של מערת המכפלה, הרי שרה אמנו וגם א"א בסוף הפרשה נפטרים מן העולם. נשמתם עולה לגן עדן והם נמצאים שם קדימה והגוף נטמן באדמה. יש סיפור ארוך מאוד על הגוף שנטמן באדמה. מה שווה הגוף שאין בו נשמה? לכאורה כלום, מעפר באת ואל עפר תשוב ואתה נשאר לך שם באדמה ונעלם.

מסביר הרצי"ה כך: יש בעמ"י 2 משימות מקבילות: 1. לדעת מה הקב"ה הבטיח, הוא אמר לאברהם אבינו אעשך לגוי גדול, והארץ אשר אתה הולך תהיה שלך. הקב"ה אומר, אנחנו מאמינים בני מאמינים, אבל רואים שא"א לא מסתפק באמונה, אמונה שלא עושים בשבילה מעשים היא מתנדפת ברוח, יפה להגיד אנחנו מאמינים בני מאמינים, אבל מאמינים זה אנשים שעושים. יש בעמ"י הרבה מאמינים, כולם מאמינים אבל להאמין באמת זה לפעול ולעשות למען מה שאתה מאמין בו, זה אומר שהאמונה תצא מהכוח אל הפועל. אמונה זה דבר שוודאי יקרה אבל הקב"ה מחפש את השותפים שעושים את הכל כדי שמה שהובטח יתגלה בימי.

"אני מאמין באמונה" להאמין שיבוא משיח זה לפעול להגעתו. לרמב"ם יש עיקרי האמונה שצריך לזכור אותם כדי לדעת איך חיים, מה עושים. ולכן א"א כשהוא מגיע לארץ אומרת התורה הולך לאורכה ולרוחבה, למרות ההבטחה של הקב"ה, כדי שתהא נוחה להיכבש לבניו כך אומרים חז"ל, למה היא צריכה להיות נוחה להיכבש לבניו הקב"ה הבטיח, אומר שם רש"י: "שהם יהיו כיורשים ולא כגזלנים, ולא יהיה רשות לשטן לקטרג ולא פתחון פה למידת הבין". מה פירוש השטן מקטרג יש לנו הבטחה מהקב"ה? מהרש"י הזה יש חידוש עצום, השטן לא מקטרג על ההבטחה האלוקית, השטן מקטרג על השייכות שלנו להבטחה. כמה אנחנו מאמינים בה, עושים מכוחה, אם הקב"ה אומר שא"א לעמ"י אז עמ"י צריכים להתיישב בארץ, לכבוש אותה, להפוך כל רגב אדמה לחקלאות ענפה, ואם עמ"י

לא עושה את זה אז יש לשטן רשות לקטרג שעמ"י לא עושה כלום בשל ההבטחה. זה נקרא קטרוג.

א"א כל הבטחה שהקב"ה מבטיח לו, הוא יוצא לדרך כדי ליישם אותה, הוא לא נח כי יש לו הבטחות, א"א אחרי כל הבטחה יותר מזיע, פחות ישן, יותר עובד בטח לא יושב. אם הקב"ה הבטיח שממני תהא אומה זה אומר שיש בי הכישרון ליצר אומה, אז אני הולך ליצר וכך יהיה "הנפש אשר עשו בחרן" הבטחה שווה למה אתה ראוי, מה טמון בך. זה כמו זרע צריך לקחת אותו ולטפל בו כדי שייצא העץ שטמון בו. אז א"א הולך לאורכה ולרוחבה. שהוא אומר נכון שהקב"ה הבטיח לי את הארץ כולל חברון אבל אני יודע כמה הארץ הזאת חשובה ואני דואג לבנים שלי שלא יסתבכו ויגידו עליהם גזלנים וקונה את המערה בכסף מלא, זה נקרא מאמין ולכן קונים חלקת קבר איפה שאדם קובר את מתו הוא אומר. "זה ביתי מפה אני לא עומד לזוז", לכן יש כ"כ הרבה אריכות. כל ראשון שאפשר לכאורה לסכם במשפט, אבל "מעשה אבות סימן לבנים".

מעשה לא הבטחות, המעשים של האבות זה סימן לבנים איך צריכים לחיות, כשלומדים חומש בראשית לומדים איך עושים מעשים, איך לוקחים הבטחה אלוהית ומוציאים אותה מכם לפועל זה תפקידנו כאנושות.

רוב עמ"י, מכיר מושגים, שמע על א"א על י"א, מערת המכפלה, שמע, אבל הוא לא למד מעשי האבות, ופה הבעיה. יש לנו הוראה איך אדם שקיבל הבטחה עושה אותה, זה הלימוד של ספר בראשית, איך מיישמים הבטחות, איך נותנים גדולה ליוצר בראשית. יצחק אבינו שמופיע בפרשה, הוא נפעל - כל הזמן אומרים לו מה לעשות, עלה על המזבח, סגור ידיים זו האישה שלך וכו'. כותב הרב בפעולת ראייה על ברכות השחר "גדולה היא ההודאה" ("זה על ברכת שלא עשני עבד"), על אשר נתת לי נשמה שחפצה החופשי נתון בידה יש לי נשמה שאף אחד לא אומר לי מה לעשות, שהיא בעצמה יש לה מטרה בחיים, כי מי שאין לו מטרה הוא נהיה עבד למטרות של אחרים.

ברוך שלא עשני עבד, לא חסר מטרה, לא חסר שאיפות, אנחנו עלולים לראות אנשים עובדים ולהתבלבל לחשוב שהם כמו א"א, לכן אומר הרב לא אמרתי להסתכל רק על מעשים, אלא גם מי נותן את המעשים, אם זה מגיע מתוך נקודת האמת או לא. לכן מייד אחרי א"א נולד י"א, זה קריטי, כי כיוון שא"א הוא האבא הפעיל אז כולם רק יחפשו לפעול, לכן בא יצחק אבינו ואומר אותי לא תראו פועל, אני אספר לכם מי הוא המפעיל, יצחק עולה תמימה מקשיב רק לקב"ה. כך לומדים מ-2 האבות כי מה שמוליד האבא זה מראה מה טמון באבא. ולכן אברהם אבינו כולו פועל כמובן עפ"י דבר ה' ולכן נולד לו בן שהוא כולו הקשבה לקב"ה בלי פעילות כדי שלא תתבלבל, וזה הגבורות.

